

Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen projektiryhmän loppuraportti

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:51

Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen projektiryhmän loppuraportti

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:51

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/opm/julkaisut>

ISBN: 978-952-485-455-9 (PDF)

ISSN: 1458-8102

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä /

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:51

Julkaisija

Opetusministeriö

Julkaisun päivämäärä

12.12.2007

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishaun projektiryhmä Puheenjohtaja: Markku Lahtinen, Tampereen ammattikorkeakoulu Sihteeri: Outi Kivipelto, Opetushallitus	Julkaisun laji Opetusministeriön työryhmä muistioita ja selvityksiä
	Toimeksiantaja Opetusministeriö
	Toimielimen asettamispvm 1.2.2006
	Dnro 7/040/2006
Julkaisun nimi Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishaun projektiryhmän loppuraportti	
Julkaisun osat loppuraportti ja liitteet	
Tiivistelmä <p>Opetusministeriö asetti 1.2.2006 projektiryhmän valmistelemaan ja toteuttamaan ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishakua. Asettamiskirjeen mukaisesti projektiryhmän tuli työskennellä ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän kanssa.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen yhteishaulla tavoiteltiin yhtenäistä hakuaikaa, yhdenmukaisia ja läpinäkyviä toimintatapoja ja valintaperusteita ja valintakoeyhteistyötä. Hakijat ja ohjaustahot löytävät potentiaaliset koulutukset helpommin, kun hakuaikea, koulutustarjonta ja valintaperusteet on hyvissä ajoin tiedossa koko maassa, ja tieto on saatavilla keskitetysti. Koulutukseen hakeutuva hyötyy siitä, että hän voi hakea yhdellä hakemuksella kaikkiin yhteishaussa mukana oleviin aikuiskoulutuksiin. Olennainen osa hakuprosessia on nettihaku: hakeminen helpottuu palvelun ohjatessa hakemuksen täyttämistä, ja ammattikorkeakouluissa tehtävän tallennustyön määrä vähenee merkittävästi. Kun ensimmäisenä hakutoiveena olevan ammattikorkeakoulun hakutoimisto tarkistaa hakukelpoisuuden kaikista hakutoiveista, vähenee myös päällekkäisen työn määrä. Yhteishaku myös säästää ammattikorkeakoulujen tiedotus- ja markkinointiresursseja.</p> <p>Yhteishaun laajentaminen edellytti lainsäädännöllistä muutosta. Muutos valtioneuvoston asetukseen ammattikorkeakoulujen yhteishausta tuli voimaan 1.12.2006 ja sitä sovellettiin ensimmäisen kerran valittaessa opiskelijoita 1.8.2007 alkavalle lukuvuodelle.</p> <p>Projektiryhmä valmisteli aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen valintaperustesuositukset osana Arene ry:n opiskelijavalintaprojektin antamaa valintaperustesuositusta. Vuonna 2007 aikuiskoulutuksessa 16 ammattikorkeakoulua 27:stä noudatti valintaperustesuositusta ja ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 22 ammattikorkeakoulua 27:stä.</p> <p>Kevään 2007 haussa oli AMK-tutkintoon johtavaan aikuiskoulutukseen noin 9 500 hakijaa, joista 98,9 % haki nettihaun kautta, ja ylempään AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen noin 2 300 hakijaa, joista 99,3 % haki nettihaun kautta. Syksyn 2007 haussa AMK-tutkintoon haki noin 4 500, joista 99,3 % nettihaun kautta ja ylempään AMK-tutkintoon noin 400, joista 100 % nettihaun kautta.</p> <p>Syksyn 2007 haussa käyttöön otettiin Hakijapalvelu, jossa hakija voi verkkopankkitunnusten tai HST-kortin avulla tarkistaa, onko hänet kutsuttu valintakokeeseen ja valintojen tulosten julkistamisen jälkeen ottaa opiskelupaikan vastaan ja ilmoittautua opiskelijaksi.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen yhteishaut tarvitsevat jatkossakin opiskelijavalintaa seuraavan ja kehittävän valtakunnallisen tukiryhmän. Projektiryhmä esittää, että opetusministeriö asettaa kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteishakujen yhteisen johtoryhmän, jossa on asiantuntemusta niin nuorten, vieraskielisen, AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen kuin ylempien AMK-tutkintojenkin hausta.</p> <p>Projektiryhmä esittää, että mahdollisuus yhtenäistää korkeakoulujen hakumenettelyjä selvitetään.</p> <p>Laissa opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä säädetään, että ammattikorkeakoulujen yhteishakurekisteriä käytetään valittaessa opiskelijoita ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin. Koska myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla, projektiryhmä esittää, että opetusministeriö valmistelee lakiin opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä muutoksen, jonka mukaan myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla.</p> <p>ARENE ry:n opiskelijavalintaprojekti valmistelee vuosittain ammattikorkeakoulujen nuorten suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen valintaperusteet. Projektiryhmä esittää, että ARENE ry:n opiskelijavalintaprojekti valmistelee vuoden 2009 ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen ja ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen valintaperustesuositukset. Projektiryhmä esittää, että ammattikorkeakouluissa tehdään sisäistä yhteistyötä (koulutusohjelmat, hakutoimisto, opintoasiainhallinto jne.) kunkin yhteishaun sisällä ja yhteishakujen välillä.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen AMK-tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa pohjakoulutusvaatimukset ovat usein hyvin rajattuja, mikä kaventaa koulutukseen hakeutumisen mahdollisuuksia ja vaikeuttaa hakutoimistojen työtä hakukelpoisuuksien määrittelyssä. Siten projektiryhmä esittää, että ammattikorkeakoulut laajentavat aikuiskoulutuksen pohjakoulutusvaatimuksia.</p>	
Avainsanat (asiasanat) ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutus, ylempät AMK-tutkinnot, yhteishaku, nettihaku, hakutoimisto, hakijapalvelu	
Muut tiedot	
Sarjan nimi ja numero Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:51	ISSN 1458-8102
ISBN 978-952-485-455-9 (PDF)	Kokonaissivumäärä 33
Kieli suomi	Hinta
Luottamuksellisuus julkinen	Jakaja
Kustantaja Opetusministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisningsministeriet

Utgivningsdatum
12.12.2007

Författare Projektgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan till vuxenutbildning Ordförande: Markku Lahtinen, Tampereen ammattikorkeakoulu Sekreterare: Outi Kivipelto, Utbildningsstyrelsen		Typ av publikation Undervisningsministeriets arbetsgrupps promemorior och utredningar	
		Uppdragsgivare Undervisningsministeriet	
		Datum för tillsättandet av organet 1.2.2006	Dnro 7/040/2006
Publikation Slutrapport från projektgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan till vuxenutbildning			
Publikationens delar Slutrapporten + bilagor			
Sammandrag <p>Undervisningsministeriet tillsatte 1.2.2006 en projektgrupp för att bereda och förverkliga yrkeshögskolornas gemensamma ansökan till vuxenutbildning. Projektgruppen skulle samarbeta med ledningsgruppen för yrkeshögskolornas gemensamma ansökan.</p> <p>Målen med yrkeshögskolornas gemensamma ansökan till vuxenutbildning som leder till YH-examen och högre YH-examen var en gemensam ansökningstid, enhetliga och transparenta tillvägagångssätt och antagningsgrunder samt urvalsprovssamarbete. Både sökande och handledare hittar potentiella utbildningar lättare när ansökningstiden, utbildningsutbudet och antagningsgrunderna är kända i god tid i hela landet och informationen finns tillgänglig centralt. De sökande drar nytta av att de kan söka med en blankett till alla vuxenutbildningar som deltar i gemensam ansökan. En väsentlig del av ansökningsprocessen är webbansökan: det är lättare att söka när tjänsten vägleder ifyllandet av ansökningsblanketten, och inmatningsarbetet vid yrkeshögskolornas ansökningsbyråer minskar betydligt. Då ansökningsbyråerna vid den yrkeshögskola som utgör det första ansökningsönskemål granskar behörigheten för alla ansökningsönskemåls del minskar också dubbelarbetet. Gemensam ansökan sparar även yrkeshögskolornas informations- och marknadsföringsresurser.</p> <p>För att kunna utvidga gemensam ansökan ändrades statsrådets förordning om systemet för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna. Ändringen trädde i kraft 1.12.2006 och tillämpades första gången i antagningen av nya studerande för det läsår som började 1.8.2007.</p> <p>Projektgruppen beredde rekommendationen för antagningsgrunder för vuxenutbildningen och högre YH-examen som en del av ARENE rf:s projekt för antagning av studerande. År 2007 följde 16 av 27 yrkeshögskolor rekommendationen för vuxenutbildningen. Rekommendationen för högre YH-examen följdes av 22 av 27 yrkeshögskolor.</p> <p>Våren 2007 sökte ca 9 500 personer till vuxenutbildning som leder till YH-examen. 98,9 % använde sig av webbansökan. Ca 2 300 personer sökte till utbildning som leder till högre YH-examen. Av dem sökte 99,3 % via webben. Hösten 2007 sökte ca 4 500 personer till utbildning som leder till YH-examen. 99,3 % av dem använde webbansökan. Till utbildning som leder till högre YH-examen sökte ca 400 personer, av vilka 100 % utnyttjade möjligheten att söka via webben.</p> <p>I samband med ansökan hösten 2007 tog man i bruk Sökandetjänsten. Sökande som har nätbankkoder eller HST-kort kan kontrollera om de har kallats till urvalsprov. I Sökandetjänsten kan den antagna även ta emot sin studieplats och skriva in sig som studerande.</p> <p>Yrkeshögskolornas gemensamma ansökningar behöver även i framtiden en nationell stödgrupp som utvecklar antagningen av studerande. Projektgruppen föreslår att undervisningsministeriet tillsätter en gemensam ledningsgrupp för yrkeshögskolornas alla gemensamma ansökningar. Ledningsgruppen bör bestå av sakkunniga från alla gemensamma ansökningar.</p> <p>Projektgruppen föreslår att möjligheten att förenhetliga högskolornas ansökningsförfarande utreds.</p> <p>I lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret stadgas att registret för gemensam ansökan till yrkeshögskolorna används vid antagning av studerande till studier som leder till yrkeshögskoleexamen. Projektgruppen föreslår att undervisningsministeriet bereder en ändring av lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret så att även antagning av studerande till högre YH-examen sker via gemensam ansökan.</p> <p>ARENE rf:s projekt för antagning av studerande bereder årligen antagningsgrunderna för yrkeshögskolornas utbildning för unga på finska och svenska. Projektgruppen föreslår att ARENE rf:s projekt för antagning av studerande bereder rekommendationen för antagningsgrunder för yrkeshögskolornas vuxenutbildning och utbildning som leder till högre YH-examen för år 2009.</p> <p>Projektgruppen förelår att yrkeshögskolornas olika enheter (t.ex. utbildningsprogram, ansökningsbyrå, studiebyrå) samarbetar internt inom ramarna för varje gemensam ansökan och mellan de gemensamma ansökningarna.</p> <p>Grundutbildningskraven för yrkeshögskolornas vuxenutbildning som leder till YH-examen är ofta mycket begränsade, vilket minskar möjligheterna att söka till utbildning och försvårar ansökningsbyråernas arbete med att avgöra behörigheten att söka. Därför föreslår arbetsgruppen att yrkeshögskolorna breddar vuxenutbildningens grundutbildningskrav.</p>			
Nyckelord Beräkningsvetenskap yrkeshögskolornas vuxenutbildning, högre YH-examina, gemensam ansökan, webbansökan, ansökningsbyrå, sökandetjänsten			
Övriga uppgifter			
Seriens namn och nummer Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:51		ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-454-2 (PDF)
Sidoantal 33	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution		Förlag Undervisningsministeriet	

Description**Publisher**

Ministry of Education

Date of publication

12 Dec 2007

Authors Project group for joint application of adult education degree programmes at polytechnics Chairman: Markku Lahtinen, Tampere Polytechnic Secretary: Outi Kivipelto, National Board of Education		Type of publication Reports of the Ministry of Education, Finland	
		Contracted by Ministry of Education	
		Committee appointed on 1 Feb 2006	Dnro 7/040/2006
Name of publication Final report of the Project group for joint application of adult education degree programmes at polytechnics			
Parts final report and appendices			
Abstract <p>The Ministry of Education appointed a project group on 1 Feb 2006 to prepare and carry out polytechnics' joint application for adult education.</p> <p>The aims of joint applications for adult education leading to polytechnic Bachelor's degree and polytechnic Master's degree are: common application period, uniformed and transparent admission criteria and practices, and entrance examination cooperation. Both applicants and relevant guidance people find potential education better when dates for application period, education on offer and admission criteria are available nationwide in advance and the information is available from centralised sources. From applicant's point of view, the benefit of having just one application form for applying to degree programmes included in the joint application is obvious. Online application is an essential part of the application process. Filling an application is easier with the help of the online application service, and also the amount of time used to manually process the applications at polytechnics is clearly lowered. The polytechnic of the applicant's first preference option evaluates the applicant's eligibility and thus decreases multiple work conducted previously by the admissions offices. Joint application saves also PR- and marketing resources.</p> <p>The expansion of joint application demanded a change in legislation. A change in the relating Decree was implemented on 1 Dec 2006 and it was used for the first time when selecting students for education beginning in autumn 2007.</p> <p>The project group prepared the recommendation for admission criteria for adult education leading to polytechnic Bachelor's degree and polytechnic Master's degree as a part of the recommendation for admission criteria prepared by ARENE ry. In 2007, 16 polytechnics of 27 followed the admission criteria recommendation for adult education leading to polytechnic Bachelor's degree and 22 polytechnics of 27 followed the recommendation for programmes leading to polytechnic Master's degree.</p> <p>In spring 2007, 9500 applicants applied to adult education leading to polytechnic Bachelor's degree. 98,9 % of the applicants applied online. 2300 applicants made their application to polytechnic Master's degree programmes and 99,3 % of the applicants used online application. In autumn 2007, 4500 applicants applied to adult education leading to polytechnic Bachelor's degree. 99,3 % applied online. 400 applicants made their application to polytechnic Master's degree programmes and all applicants applied online.</p> <p>In autumn 2007 Applicant's online service was introduced. The applicant can use his/her internet banking codes or electronic ID-card to check his/her selection process, i.e. whether he/she is invited to entrance examination and/or has been admitted as a student. The applicant can also confirm his/her study place in the Applicant's online service.</p> <p>The polytechnics' joint applications need a national group to support the development and follow-up of student selection. The project group proposes that the Ministry of Education appoints a support group that includes expertise on all different joint applications.</p> <p>The project group proposes that the possibility to uniform application processes to Higher Education is investigated.</p> <p>At the moment legislation states that joint application is used for selecting students for education leading to a Polytechnic Bachelor's degree. As the student selection for Polytechnic Master's degree programmes is completed through joint application, the project group proposes that the Ministry of Education prepares a change to relevant legislation that states that Polytechnic Master's degree programmes are also included in joint application.</p> <p>ARENE ry prepares annually the recommendation for admission criteria for degree programmes conducted in Finnish and Swedish. The project group proposes that ARENE ry student selection project prepares the recommendation for admissions criteria for polytechnic Bachelor's degree programmes in adult education and polytechnic Master's degree programmes for 2009.</p> <p>The project group proposes that polytechnics have more cooperation within and between joint applications.</p> <p>The basis for prior educational requirements for adult education leading to polytechnic Bachelor's degree is often very narrow, which diminishes the opportunities for applying and makes the evaluation work conducted at admissions offices more demanding. Therefore the project group proposes that polytechnics widen the basis for prior educational requirements.</p>			
Other information			
Name and number of series Reports of the Ministry of Education, Finland 2007:51		ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-455-9 (PDF)
Number of pages 33	Language Finnish	Price	Degree of confidentiality public
Distributed by		Published by Ministry of Education	

Opetusministeriölle

Opetusministeriö asetti 1.2.2006 projektiryhmän, jonka sai tehtäväkseen tutkintoon johtavan aikuis- ja vieraskielisen koulutuksen yhteishaun toteuttamisen.

Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishakua valmistelevalle projektiryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö kutsui rehtori Markku Lahtisen Tampereen ammattikorkeakoulusta ja jäseniksi koulutuspoliittisen vastaavan Päivi Keräsen SAMOK ry.:stä, ylitarkastaja Outi Kivipellon Opetushallituksesta, opintotoimiston päällikkö Hillka Korhosen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta, projektipäällikkö Ritva Sammalkiven Opetushallituksesta, suunnittelujohtaja Pekka Sinivaaran Helsingin ammattikorkeakoulusta ja aikuiskoulutusvastaava Ulla Tarvaisen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Projektiryhmän toimikauden aikana Päivi Keränen siirtyi muihin tehtäviin ja hänen tilalleen opetusministeriö kutsui koulutuspoliittisen vastaavan Mikko Majander SAMOK ry.:stä. Myös Ritva Sammalkivi siirtyi toisiin tehtäviin, ja hänen tilalleen opetusministeriö kutsui projektipäällikkö Ulla Angervon Opetushallituksesta. Projektiryhmän sihteerinä toimi Outi Kivipelto, jonka virkanimike muuttui toimikauden aikana erityisasiantuntijaksi. Asiantuntijoina projektiryhmässä ovat olleet koordinator för ansökningsbyrån Annika Keskinen ja chef för studiebyrån Lilian Lindholm Arcadasta. Projektiryhmä otti nimekseen Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishaun projektiryhmä.

Projektiryhmän tuli työskennellä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen yhteishaun johtoryhmän (YH-JORY) kanssa. YH-johtoryhmän toimikausi päättyi 31.12.2006, mihin asti ryhmät tekivät yhteistyötä.

Projektiryhmän työskentelyn pohjana oli YH-johtoryhmän valmisteleva raportti ”Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin” – Raportti tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen yhteishaun kehittämishankkeesta, 12.12.2005.

Samaan aikaan ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen projektiryhmän kanssa toimi Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun projektiryhmä, jonka tehtävänä oli ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaun toteuttaminen. Tämän projektiryhmän työskentely pohjautui YH-johtoryhmän valmistelevaan raporttiin ”Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku – Selvitysryhmän raportti, 12.12.2005.”

Toimeksiannon mukaisesti projektiryhmän määräaika päättyi 31.12.2007. Toimikautensa aikana työryhmä kokoontui 14 kertaa. Projektiryhmä organisoi toimintansa siten, että sen alaisuudessa toimi atk-jaosto, joka valmisteli yhteishakujärjestelmän ja sähköisen

haun teknisen toteutuksen, ja viestintäjaosto, joka suunnitteli uudistuksesta tiedottamisen. Atk-jaoston puheenjohtajana oli johtaja Tuulikki Paturi HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta ja jäsenenä Ulla Angervo, Outi Kivipelto, suunnittelija Kaija Pirinen Opetushallituksesta, projektipäällikkö Aili Sydänmaanlakka TietoEnator Oyj:stä, opintosihteeri Tiina Viljanen Hämeen ammattikorkeakoulusta ja suunnittelija Merja Väistö Opetushallituksesta. Atk-jaosto kokoontui yhteensä 18 kertaa. Viestintäjaoston puheenjohtajana oli Ulla Tarvainen ja jäsenenä Annika Keskinen, Outi Kivipelto, Hilikka Korhonen, Lilian Lindholm, Kaija Pirinen ja Pekka Sinivaara. Viestintäjaosto kokoontui 6 kertaa.

Saatuaan työnsä päätökseen ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen projektiryhmä luovuttaa muistionsa opetusministeriölle.

Helsingissä 12.12.2007

Markku Lahtinen

Ulla Angervo

Outi Kivipelto

Hilikka Korhonen

Mikko Majander

Pekka Sinivaara

Ulla Tarvainen

Sisältö

1	Projektiryhmän tausta	9
2	Lähtötilanne	10
3	Miksi yhteishakuun	11
4	Valmistautuminen yhteishakuun	12
4.1	Yhteishakuun kuuluvan koulutuksen rajaaminen	12
4.2	Lainsäädännön muuttaminen	12
4.3	Valintaperusteiden valmistelu	13
4.4	Aikuiskoulutuksen yhteishaun periaatteista päättäminen	14
4.5	Hakuajoista päättäminen	15
4.6	Aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmä (AKYH) ja nettihaku	15
4.6.1	<i>Aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmä</i>	15
4.6.2	<i>Nettihak</i>	16
4.7	Tiedottaminen ja koulutus	17
4.7.1	<i>Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutus – Yrkeshögskolornas vuxenutbildning</i>	17
5	Kokemuksia kahdesta ensimmäisestä hausta	19
6	Hakijapalvelu	21
7	Projektiryhmän esitykset	22
Liite 1	AMK-tutkintoon ja ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus	24
Liite 2	Tilastoja AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen yhteishausta	30

1 Projektiryhmän tausta

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintoja ja niihin liittyviä rekistereitä on kehitetty 1990-luvun loppupuolelta asti. Yksi merkittävä askel oli yhden korkeakoulupaikan säännöksen toteutuminen vuonna 1999. Tällöin ammattikorkeakoulujen käyttöön tuli ensimmäinen valtakunnallinen hakijarekisteri, Ammattikorkeakoulujen hakija- ja opiskelupaikka-rekisteri AMKOREK. Vuonna 2003 tapahtui seuraava valtakunnallinen opiskelijavalintoja koskeva uudistus, kun yhteishaun toteutus siirtyi lääninhallituksilta ammattikorkeakouluille. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön AMK-nettihakua, josta muodostui nopeasti pääasiallinen tapa hakea ammattikorkeakouluun.

Yhteishaun siirtämistä ammattikorkeakouluille valmistellut työryhmä esitti opetusministeriölle, että se asettaisi yhteishaun johtoryhmän ohjaamaan yhteishakua ja ammattikorkeakoulujen yhteistyötä opiskelijavalintojen kehittämisessä. Opetusministeriö asetti 17.2.2004 johtoryhmän, jonka toimikausi päättyi 31.12.2006. Johtoryhmän toimeksiantoon kuului myös selvittää ja tehdä esitys yhteishaun laajentamiseksi koskemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavaa aikuiskoulutusta ja vieraskielistä koulutusta. Tätä varten muodostettiin kaksi selvitysryhmää, toinen selvittämään mahdollisuutta siirtyä aikuiskoulutuksessa yhteishakuun ja toinen vieraskieliseen koulutukseen. Aikuiskoulutuksen yhteishaun selvityshenkilöksi kutsuttiin aikuiskoulutusvastaava Ulla Tarvainen Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulusta ja päätettiin, että hänen tuekseen asetetaan tukiryhmä.

Selvitysten tuloksena syntyivät raportit Moninaisesta aikuishausta yhtenäisiin menettelytapoihin sekä Ammattikorkeakoulujen vieraskielisen koulutuksen yhteishaku. Molemmissa raporteissa esitettiin siirtymistä yhteishakuun. Näin ollen opetusministeriö asetti kaksi erillistä projektiryhmää valmistelemaan yhteishakuihin siirtymistä.

2 Lähtötilanne

Kun selvitys aikuiskoulutuksen opiskelijavalinnan tilanteesta aloitettiin, kunkin ammattikorkeakoulun kuhunkin koulutusohjelmaan oli oma suorahaku. Selvityksen mukaan valintaperusteet, pohjakoulutusvaatimukset ja hakuajat vaihtelivat koulutusohjelmittain ja ammattikorkeakouluittain, ja toimintatavat olivat hyvin kirjavia. Hakija oli haasteellisen tehtävän edessä selvittäessään mahdollisuuksiaan hakea eri koulutuksiin – jo pelkästään hakuajat hajaantuivat keväällä viidelle kuukaudelle ja syksyllä kolmelle kuukaudelle. Toimintatapojen lisäksi koulutuksista tiedottaminen vaihteli suuresti.

Suurin osa hakemuksista jätettiin paperisina. Muutamassa ammattikorkeakoulussa oli pääsäännöstä poiketen sähköinen hakulomake, mutta lomakkeen tiedot oli silti tallennettava käsin AMKOREK-järjestelmään. Kun hakija voi hakea useisiin koulutuksiin, ammattikorkeakouluissa tehtiin runsaasti päällekkäistä työtä hakukelpoisuuksien arvioimisessa ja hakemustietojen tallentamisessa.

3 Miksi yhteishakuun

Projektiryhmän tehtävänä oli toteuttaa aikuiskoulutuksen yhteishaku. Yhtenä tärkeimmistä tavoitteista olivat yhdenmukaiset ja läpinäkyvät toimintatavat ja valintaperusteet, jotka toteutuvat paremmin valtakunnallisessa haussa kuin erillishauissa. Hakijat ja ohjaustahot löytävät entistä helpommin potentiaaliset koulutukset kun hakuaika, koulutustarjonta ja valintaperusteet on hyvissä ajoin tiedossa koko maassa, ja tieto on saatavilla keskitetysti. Koulutukseen hakeutuva hyötyy siitä, että hän voi hakea yhdellä hakemuksella kaikkiin aikuiskoulutuksiin. Kun hakeminen tapahtuu internetissä, hakeminen helpottuu internet-palvelun ohjatessa hakemuksen täyttämistä. Lisäksi ammattikorkeakouluissa tehtävän talennustyön määrä vähenee merkittävästi. Kun ensimmäisenä hakutoiveena olevan ammattikorkeakoulun hakutoimisto tarkistaa hakukelpoisuuden kaikista hakutoiveista, vähenee myös päällekkäisen työn määrä. Yhteishaku myös säästää ammattikorkeakoulujen tiedotus- ja markkinointiresursseja.

4 Valmistautuminen yhteishakuun

4.1 Yhteishakuun kuuluvan koulutuksen rajaaminen

Projektiryhmä päätti, että aikuiskoulutuksen yhteishakuun kuuluvat suomen- ja ruotsinkieliset AMK-tutkintoon johtavaan aikuiskoulutukseen ja ylempään AMK-tutkintoon johtavat koulutukset. Näin ollen kaikkien yhteishakujen ulkopuolelle jäävät erikoistumisopinnot, vieraskieliset AMK-tutkinnot, vieraskieliset ylemmät AMK-tutkinnot, ESR-rahoitteinen koulutus sekä työvoimapoliittinen koulutus.

Erikoistumisopinnot jäivät yhteishakujen ulkopuolelle, koska ne eivät ole tutkintoon johtavaa koulutusta. Vieraskieliset koulutukset taas rajattiin pois, koska ne eivät sovi aikataulullisesti aikuiskoulutuksen yhteishakuun eivätkä nuorten vieraskielisen koulutuksen yhteishakuun, ja niiden aloituspaikka- ja hakijamäärät ovat hyvin vähäiset. Lisäksi niiden sisällyttäminen aikuiskoulutuksen yhteishakuun olisi aiheuttanut sen, että kaiken hakumateriaalin olisi pitänyt olla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Määrällisesti vähäisen koulutuksen sisällyttäminen yhteishakuun olisi aiheutunut mahdolliseen hyötyyn nähden aivan liian suuri työmäärä ja korkeat kustannukset. Yhteishakuun päätettiin sisällyttää vain opetusministeriön rahoittama koulutus, jolloin Euroopan unionin rakennerahastoista rahoitettavat ja työvoimapoliittiset koulutukset jäivät pois. Lisäksi työvoimapoliittiseen koulutukseen haetaan työvoimatoimistojen, ei ammattikorkeakoulujen kautta.

4.2 Lainsäädännön muuttaminen

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnasta säädetään mm. ammattikorkeakoululaissa (351/2003), laissa opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä (1058/1998 ja 547/2002) ja asetuksessa ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmästä (353/2003). Asetuksen mukaan ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla lukuun ottamatta ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, vieraskielistä koulutusta ja aikuiskoulutusta. Projektiryhmän ensimmäisenä tehtävänä oli esittää opetusministeriölle asetuksen muuttamista. Uusi asetus annettiin 9.11.2006, ja sen mukaan ammattikorkeakoulujen opiskelijat valitaan yhteishaun avulla lukuun ottamatta työvoimapoliittista aikuiskoulutusta ja Euroopan unionin rakennerahastoista rahoitettavaa koulutusta.

Myös lakia opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä olisi pitänyt muuttaa, sillä sen mukaan ammattikorkeakoulujen yhteishakurekisteriä käytetään valittaessa opiskelijoita AMK-tutkintoon johtaviin opintoihin. Lakia ei kuitenkaan muutettu, joten ammattikorkeakoulut sopivat keskenään, että myös ylemmät AMK-tutkinnot kuuluvat yhteishakuun, vaikkei laki siihen velvoitakaan. Tavoitteena kuitenkin on muuttaa tulevaisuudessa myös lakia opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä niin, että myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla.

4.3 Valintaperusteiden valmistelu

Yhtenä yhteishakuun siirtymisen tavoitteena oli valintaperusteiden selkiyttäminen ja yhdenmukaistaminen. Jotta tämä toteutuisi, tuli ammattikorkeakouluille valmistella valtakunnallinen valintaperustesuositus, kuten on nuorten yhteishaussakin. Valintaperusteiden selkeys ja aikaisempaa suurempi yhdenmukaisuus on hakijan ja häntä ohjaavien tahojen etu. Myös ammattikorkeakoulujen on helpompaa palvella hakijoita ja hoitaa yhteishakua, kun valintaperusteet ovat yhdenmukaisemmat.

Suosituksen valmistelu tuli projektiryhmän tehtäväksi. Toisin kuin nuorten haussa, projektiryhmä päätti esittää koulutusalaakohtaisen suosituksen sijaan vain yhtä, kaikkia koulutusaloja koskevaa suositusta sekä AMK-tutkintoon johtavassa että ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa. AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen suosituksessa oli kaksi vaihtoehtoista valintatapaa: opiskelijat valitaan joko valintakokeen, koulutusalaakohtaisen työkokemuksen ja ammattikorkeakoulussa aikaisemmin suoritettujen, saman koulutusalan opintojen perusteella tai tutkintodistuksen arvosanojen, koulutusalaakohtaisen työkokemuksen ja ammattikorkeakoulussa aikaisemmin suoritettujen, saman koulutusalan opintojen perusteella. Ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen suosituksen mukaan opiskelijat valitaan valintakokeen, ennakkotehtävän tai molempien, opinnäytetyön arvosanan ja koulutusalaakohtaisen työkokemuksen perusteella. Liitteessä 1 on vuoden 2007 valintaperustesuositus.

AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen suosituksen mukaan hakijoilla tulee olla vaadittavan pohjakoulutuksen lisäksi vähintään kaksi vuotta vähintään 18-vuotiaana hankittua työkokemusta saadakseen hakukelpoisuuden. Tällä haluttiin ohjata vastavalmistuneet alle 20-vuotiaat hakemaan nuorten koulutukseen.

Ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa hakijoilla on oltava lain mukaan vähintään kolme vuotta saman alan työkokemusta korkeakoulututkinnon jälkeen, tai jos hakijalla on opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto, kaksi vuotta saman alan työkokemusta tämän tutkinnon jälkeen ja vuosi korkeakoulututkinnon jälkeen.

Sekä AMK-tutkintoon että ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa kutsutaan suosituksen mukaan kaikki hakukelpoiset hakijat valintakokeeseen (jos koulutusohjelmassa järjestetään valintakoe). Näin ollen valintakokeisiin kutsumista ennen ei tarvita esivalinta-ajoa, mikä nopeuttaa koko valintaprosessia.

Suosituksessa todetaan, että jos ammattikorkeakoulu noudattaa suosituksen mukaista pisteitystä, ohjelma laskee pisteet automaattisesti. Jos taas ammattikorkeakoulu poikkeaa suosituksen pisteityksestä, on sen laskettava pisteet itse ja tallennettava ne rekisteriin.

Projektiryhmä toimitti suositusehdotuksen ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektille, joka valmistelee vuosittain nuorten koulutuksen valintaperustesuosituksen. Opiskelijavalintaprojekti lähetti suosituksen kaikille ammattikorkeakouluille 24.5.2006, ja ammattikor-

keakoulujen piti päättää viimeistään 30.6.2006, noudattavatko ne suositusta vai käyttävätkö muita valintaperusteita.

Suosituksessa ei suoranaisesti oteta kantaa valintakoe yhteistyöhön, mutta ammattikorkeakouluille suosituksen mukana lähetetyssä lomakkeessa, jolla ammattikorkeakoulut ilmoittavat valintaperusteistaan, kysytään ammattikorkeakoulujen halukkuutta valintakoe yhteistyöhön.

Ammattikorkeakoululain mukaan kukin ammattikorkeakoulu päättää omista valintaperusteistaan autonomisesti.

Projektiryhmä valmisteli myös vuoden 2008 valintaperustesuosituksen, jonka opiskelijavalintaprojekti lähetti kaikille ammattikorkeakouluille elokuussa 2007. Saatujen kokemusten perusteella suositukseen ei kuitenkaan tehty juurikaan muutoksia, enemmänkin täsmennettiin vuoden 2007 suosituksessa avoimeksi jääneitä asioita.

4.4 Aikuiskoulutuksen yhteishaun periaatteista päättäminen

Yhteishaun toimivuuden kannalta olennaista oli, että kaikissa ammattikorkeakouluissa haun hoitaminen keskitettiin hakutoimistoon. Aikuiskoulutuksen ja vieraskielisen koulutuksen projektiryhmät lähettivät 2.5.2006 ammattikorkeakoulujen rehtoreille kirjeen, jossa tiedotettiin tulevasta yhteishaku-uudistuksesta ja suositeltiin kaikkien yhteishakuasioiden hoitamista hakutoimistossa. Nuorten yhteishakua varten ammattikorkeakouluihin oli perustettu hakutoimistot, joilla oli käytössä sähköpostiosoitteet *hakutoimisto@amk.fi* ja *ansokningsbyran@yh.fi*. Näitä osoitteita suositeltiin käytettävän myös aikuiskoulutuksen yhteishaussa. Hakijoiden ja ohjaustahojen kannalta on tärkeää, että ammattikorkeakoulussa on yksi taho, johon voi ottaa yhteyttä kaikissa hakemiseen liittyvissä asioissa.

Rehtoreille lähetetyssä kirjeessä ammattikorkeakouluja pyydettiin myös nimeämään aikuiskoulutuksen yhteishaun yhteyshenkilöt ja heille varahenkilöt. Nimeäminen edesauttaa ammattikorkeakoulun sisäistä vastuunjakoja ja helpottaa yhteydenpitoa Opetushallituksen ja ammattikorkeakoulujen välillä.

Projektiryhmä päätti, että aikuiskoulutuksen yhteishaussa noudatetaan samaa käytäntöä kuin nuorten haussakin: hakija jättää vain yhden hakemuksen, ja siinä voi esittää enintään neljä hakutoivetta, jotka on asetettava mieluisuusjärjestykseen. AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa on oma hakemus, ja ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa oma hakemus. Näissä kummassakin voi olla yhteensä neljä hakutoivetta.

Hakutoiveita ei voi muuttaa hakuajan päättymisen jälkeen, mutta muita tietoja hakija voi muuttaa tai täydentää. Valintaan vaikuttavia arvosana- ja työkokemusmäärän muutoksia hakijat voivat ilmoittaa valinta-ajojen alkamiseen asti.

Projektiryhmä päätti, ettei aikuiskoulutuksen haun paperilomakkeita paineta lainkaan, ja pdf-muotoisen lomakkeenkin saa vain erikseen hakutoimistosta pyytämällä.

Projektiryhmä päätti myös, ettei aikuiskoulutuksen yhteishaussa järjestetä valtakunnallista täydennyshakua. Jos ammattikorkeakouluun jää yhteishaun jälkeen vapaita aloituspaikkoja, se voi järjestää oman lisähaun. Täydennyshakua ei järjestetä, koska siinä arvioidaan olevan sen verran vähän koulutusta, ettei valtakunnallista nettihakua kannata järjestää. Mahdollisesti vapaaksi jäävien aloituspaikkojen täyttämisen arvioitiin sujuvan parhaiten ammattikorkeakoulun omalla lisähauulla, jonka ajankohdan ammattikorkeakoulu itse voi päättää. Lisähaku voi kuitenkin olla aikaisintaan opetusministeriön määräämän ajankohdan jälkeen.

4.5 Hakuajoista päättäminen

Aikuiskoulutuksissa on ollut hakuja keväisin ja syksyisin, joten yhteishakujakin on kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Asetuksen mukaan opetusministeriö määrää yhteishaun aikataulun, joten projektiryhmä valmisteli esityksen aikataulusta. Projektiryhmä esitti, että sekä keväällä että syksyllä yhteishaku alkaa nuorten yhteishaun jälkeen. Vieraskielisen koulutuksen hakuajan taas esitettiin olevan ennen nuorten koulutuksen hakuaikaa. Kun hakuajat ovat peräkkäin, hakujen aiheuttama työmäärä jakaantuu hakutoimistoissa pitemmälle aikavälille kuin jos kaikki haut olisivat päällekkäin. Tätäkin vaihtoehtoa projektiryhmä harkitsi, mutta totesi sen hakutoimistojen työmäärän kannalta huonoksi.

Kevään haun pituudeksi sovittiin kolme viikkoa, ja syksyn haun pituudeksi kaksi viikkoa. Näin kevään 2007 hakuajaksi tuli 16.4.–4.5.2007 ja syksyn hakuajaksi 1.–12.10.2007. Valintakokeet tuli järjestää 21.5.–1.6.2007 (syksyllä 24.10.–2.11.2007) ja valintojen tulokset sai ilmoittaa aikaisintaan 18.6.2007 (syksyllä 19.11.2007).

4.6 Aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmä (AKYH) ja nettihaku

Aikuiskoulutuksen yhteishaun toteutusta varten rakennettiin Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmä (AKYH) ja Aikuiskoulutuksen nettihaku. Molemissa hyödynnettiin jo olemassa olevia Ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmää (AMKYH) ja AMK-nettihakua. Järjestelmien teknisenä toimittajana on TietoEnator Oyj.

AKYH-järjestelmän ja nettihauksen määrittely aloitettiin ensimmäisessä atk-jaoston kokouksessa 15.3.2006. Määrittely valmistui syyskuun 2006 lopussa. Toteutusvaiheessa AKYH-järjestelmä ja nettihaku rakennettiin niin, että molempien testaus alkoi helmikuun 2007 lopussa. Testauksen aikana ja jälkeen pidettiin käyttäjäkoulutukset, ja käyttöönotto tapahtui 16.4., jolloin hakuaika alkoi.

4.6.1 Aikuiskoulutuksen yhteishakujärjestelmä

Kun AKYH-järjestelmä päätettiin rakentaa olemassa olleen AMKYH-järjestelmän pohjalta, järjestelmistä tuli mahdollisimman yhdenmukaiset. Useat AMKYH:n käyttäjät ovat myös AKYH:n käyttäjiä, joten kahden mahdollisimman samankaltaisen järjestelmän tekeminen oli perusteltua sekä taloudellisesti että käyttäjien kannalta. Molempiin järjestelmiin kirjautuminen tapahtuu samoilla käyttäjätunnuksilla ja samalla sisäänkirjautumisikkunalla.

Ammattikorkeakoulut tallentavat koulutustarjonnan AMKOPAS-järjestelmän avulla OPTI-tietokantaan, josta tiedot siirretään AKYH-järjestelmään.

Vaikka yhtenä AKYH-järjestelmän rakentamisen tavoitteena oli yhdenmukaisuus AMKYH-järjestelmän (ja samaan aikaan rakenteilla olevan Vieraskielisen koulutuksen yhteishakujärjestelmän (VKYH)) kanssa, päätettiin järjestelmään tehdä monia ammattikorkeakoulujen, Opetushallituksen ja TietoEnatorin työtä helpottavia uusia ratkaisuja. Yksi tällaisista oli valintaperusteiden tallennus AKYH-järjestelmään. AMKYH-järjestelmän valintaperusteista osan ammattikorkeakoulut tallentavat AMKOPAS-sovellusta käyttäen ja osan TietoEnator tallentaa suoraan tietokantaan. Tallennustyön tueksi Opetushallitus laatii mittavat koodistot. AKYH-järjestelmässä sen sijaan on yksi näyttö, johon ammattikorkeakoulut päivittävät tarvittavat tiedot koulutusohjelmittain.

Toinen merkittävä uudistus oli valintakoetulosten tallentaminen. AMKYHiin kaikki valintakoetulokset tallennetaan päivitysnäytöillä. Kun hakijan valintakoetulokset päivitetään ensin ammattikorkeakoulussa yhteen tiedostoon tai paperille, on ne sitten tallennettava uudelleen AMKYHiin. AKYHistä ammattikorkeakoulut voivat tulostaa excel-muotoisen raportin, jossa on kaikkien valintakokeeseen kutsuttujen hakijoiden tiedot. Valintakoetulokset voi päivittää tähän tiedostoon, ja tiedosto tallennetaan AKYHiin. Tarvittaessa tallennettuja tietoja voi selailta ja korjata päivitysnäytöllä.

AMKYHissä valintakokeisiin kutsuttaville tulostetaan osoitetarrat, jotka postitetaan ammattikorkeakouluille valintakoekutsujen lähettämistä varten. Tarrojen postitukseen kuuluu aikaa ja rahaa. AKYHissä valintakokeisiin kutsuminen on ratkaistu niin, että ammattikorkeakoulut tulostavat AKYH-järjestelmästä kirjeet hakijoille. Kirjeet tulostuvat valintakoe-ryhmien mukaan: jos hakija on hakenut useampaan kuin yhteen samaan valintakoeryhmään kuuluvaan koulutukseen, hän saa vain yhden kutsun, jossa lukee, mihin muihin hakijan toiveisiin valintakoetulos hyväksytään.

Valintakoekutsujen lisäksi AKYHistä on mahdollista tulostaa hakijoille muitakin kirjeitä: ei-hakukelpoisiksi määritellyille, hyväksytyille, varasijalle jääneille ja hylätyksi tulleille, jonottamaansa kohteeseen hyväksytyille ja jo samana lukuvuonna alkaneesta koulutuksesta opiskelupaikan vastaanottaneille. Hyväksytyille hakijoille on mahdollista tulostaa hyväksymispäivämäärän mukaisesti kahdenlaisia kirjeitä, sellaisia joissa on jonotusoikeus, ja sellaisia, joissa ei ole. Hyväksymiskirjeen liitteenä on opiskelupaikan vastaanottamisilmoitus.

Aikuiskoulutuksen yhteishaussa kutsutaan suosituksen mukaan kaikki hakukelpoiset hakijat valintakokeeseen (jos koulutusohjelmassa järjestetään valintakoe). Näin ollen valintakokeisiin kutsumista ennen ei tarvita esivalinta-ajoa, jossa hakijoille lasketaan pisteitä, vaan hakijoiden sijoittamiseen oikeaan valintakoeryhmään riittää valintakoeajo. Kaikki ammattikorkeakoulut eivät kuitenkaan noudata suositusta. Tällöin he laskevat itse hakijoiden pisteet, ja päättävät niiden perusteella, ketkä hakijoista kutsutaan valintakokeeseen. Näin ollen AKYHissä tarvitaan vain yksi pistelaskuohjelma, mikä keventää ja yksinkertaistaa itse järjestelmää huomattavasti.

Myös varsinaisessa valinnassa ohjelma laskee pisteet, jos ammattikorkeakoulu noudattaa suosituksen pisteitystä. Jos ammattikorkeakoulu taas poikkeaa suosituksesta, se laskee itse pisteet ja tallentaa ne järjestelmään.

Valintakokeisiin kutsuttavien osoitetarrojen lisäksi AMKYHistä on tuotettu huomattava määrä muutakin ammattikorkeakouluille postitettavaa paperimateriaalia: liite hyväksytyjen kirjeisiin ja esivalinnan ja varsinaisen valinnan valintalistat. Lisäksi valitsematta jääneille hakijoille on postitettu keskitetysti kirje, jossa on kerrottu valinnan tuloksesta. Näitä materiaaleja kertyy pelkästään kevään haussa lähes 300 000 sivua. AKYHiä suunniteltaessa päätettiin, ettei järjestelmästä lähetetä keskitetysti mitään paperista materiaalia. Valintalistat TietoEnator lähettää ammattikorkeakouluille sähköpostitse, ja ne saa myös tarvittaessa tulostettua AKYH-järjestelmästä. Hakijoille lähetettävät kirjeet ammattikorkeakoulut saavat tulostettua AKYHistä.

4.6.2 Nettihaku

Myös nettihaussa pyrittiin yhdenmukaisuuteen nuorten koulutuksen nettihaun kanssa, sillä osa hakijoista hakee molemmissa. Kaikkien AMK-nettihakujen yhteiset osoitteet ovat www.amkhaku.fi ja www.yhansokan.fi. Yhdeltä etusivulta edetään eri yhteishakuihin. Tässäkin yhdenmukaisuuden tavoittelun syinä oli taloudellisuus, hakijoiden palvelu ja ammattikorkeakoulujen eri yhteishakujen näyttäytyminen yhtenäisenä palveluna.

Palvelun taustalla ovat ammattikorkeakoulujen AKYH-järjestelmään tallentamat valintaperusteet. Niiden mukaan hakijoilta kysytään vain valinnassa tarpeelliset tiedot.

Hakija voi tarkistaa nettihaussa kunkin koulutusohjelman pohjakoulutusvaatimukset. Ammattikorkeakoulut päivittävät tiedot AKYH-järjestelmään, ja sieltä ne siirretään nettihakuuun.

Kevään 2007 haussa noin 99 % hakijoista käytti nettihakua sekä AMK-tutkintoon johtavan ylemmän AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen haussa. Syksyn 2007 haussa AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen hakemuksista noin 99% jätettiin sähköisesti, ja ylemmän AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 100%.

4.7 Tiedottaminen ja koulutus

Yhteishaku-uudistuksesta tiedotettiin monin eri tavoin. Ammattikorkeakouluille järjestettiin seminaareja ja koulutuspäiviä: aluksi seminaarit olivat yleisluontoista tiedotusta, mutta projektiryhmän työskentelyn edetessä ja hakujan lähestyessä muuttuivat enemmän koulutuksiksi, ja kohderyhmänä oli lähinnä hakutoimistojen henkilöstö.

Ensimmäinen seminaari, jossa uudistuksesta tiedotettiin, oli ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin järjestämä valintaperusteseminaari Tampereella 7.2.2006. Keväällä järjestettiin myös pelkästään aikuiskoulutuksen ja vieraskielisen koulutuksen yhteishakuihin keskittyvä seminaari Helsingissä 15.5.2006. Lisäksi uudistus oli esillä myös muissa keväällä järjestetyissä seminaareissa, muun muassa ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuspäivillä Seinäjoella.

Aikuiskoulutuksen hakutoimistojen henkilöstölle Opetushallitus järjesti seminaarit 19.9.2006, 14.2.2007 ja 2.4.2007. Tilaisuuksissa käsiteltiin yleisiä aikuiskoulutuksen yhteishaun periaatteita ja toimintatapoja, valintaperusteita, hakukelpoisuuksia, AKYH-järjestelmää ja nettihakua. Lisäksi aikuiskoulutuksen yhteishakua käsiteltiin AMKYH-hakutoimistojen tapaamisessa 27.11.2006 sekä kaikkien hakutoimistojen tapaamisessa 4.12.2007. AKYH-järjestelmän ja nettihaun käyttäjäkoulutukset olivat 21. ja 23.3.2007.

Uudistuksesta tehtiin myös lehdistötiedotteita ja artikkeleita eri julkaisuihin.

Työministeriötä tiedotettiin ja kuultiin uudistuksesta. Työvoimatoimistojen koulutusneuvojat ovat olennaisessa osassa aikuiskoulutukseen hakevien ohjauksessa, sillä hakijat eivät useimmiten ole missään oppilaitoksessa. Koulutusneuvojien asiakkaista vain noin puolet on samaan aikaan työnhakijoita. Yhteishaun laajentaminen selkeyttää ammattikorkeakouluihin hakemista ja siten helpottaa myös koulutusneuvojien työtä. Lisäksi yhteydenpito ammattikorkeakoulujen ja työvoimatoimistojen välillä tehostuu, kun kaikki hakemiseen liittyvät asiat on keskitetty ammattikorkeakouluissa hakutoimistoihin.

Nuorten yhteishaussa ammattikorkeakoulut ovat tehneet alueellista yhteistyötä ja vastanneet opiskelijavalinnoista tiedottamisesta oman alueensa ohjaustahoille (opinto-ohjaajat, työvoimatoimistot). Tähän yhteistyöhön oli luontevaa ottaa mukaan myös aikuiskoulutus. Myös jatkossa työnjako on se, että Opetushallitus vastaa valtakunnallisesta tiedottamisesta ja ammattikorkeakoulut alueellisesta tiedottamisesta.

4.7.1 Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutus – Yrkeshögskolornas vuxenutbildning

Aikuiskoulutuksesta päätettiin tehdä erillinen valintaopas, eli AMK-tutkintoon ja ylemmän AMK-tutkintoon johtavien koulutusten tiedot irrotettiin Ammattikorkeakoulujen valinta-

oppaasta. Perusteluna tälle oli se, ettei opasta ole mahdollista julkaista ajankohtana, joka palvelisi molempia yhteishakujia. Lisäksi tietojen kerääminen yhden aikataulun mukaisesti olisi ollut ongelmallista. Oppaassa esitellään AMK-tutkintoon johtava aikuiskoulutus ja ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus vastaavasti kuin ne oli esitelty Ammattikorkeakoulujen valintaoppaassa. Vieraskielisen aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen koulutusohjelmat sekä erikoistumisopinnot julkaistaan vain listauksena ilman kuvauksia. Vieraskielisen koulutuksen tiedot julkaistiin ennen Ammattikorkeakoulujen valintaoppaassa ja erikoistumisopinnot Aikuiskoulutusoppaassa. Nyt ammattikorkeakoulujen kaikki syksyllä alkava aikuiskoulutustarjonta on yhdessä oppaassa, joka ilmestyy helmikuussa ja on kaksikielinen (suomi ja ruotsi). Keväällä alkavan koulutuksen tiedot julkaistaan vain listauksena internetissä.

5 Kokemuksia kahdesta ensimmäisestä hausta

Kahden ensimmäisen hakukierroksen jälkeen projektiryhmä voi todeta, että yhteishaulle asetetut tavoitteet toteutuivat: oli yksi valtakunnallinen hakuaika, valintaperusteet ja toimintatavat selkiytyivät, yhdenmukaistuivat ja tulivat läpinäkyvämmiksi, hakijoiden yhdenvertainen kohtelu lisääntyi ja nettihaku poisti käytännössä hakemusten tallentamistyön.

Opetushallitus lähetti kesäkuussa 2007 ammattikorkeakouluille palautekyselyn aikuis-koulutuksen yhteishausta. Palautteet pyydettiin toimittamaan elokuun loppuun mennessä. Palautekyselyn tuloksia ja muutakin palautetta käsiteltiin Opetushallituksen ammattikorkeakoulujen AKYH-yhteyshenkilöille järjestämässä seminaarissa 4.9.2007. Palaute oli enimmäkseen myönteistä, yhteishaku ja hakutoimistojen toiminta koettiin hyväksi uudistukseksi. Palautteissa nousi esille myös erilaisia AKYH-järjestelmän ja nettihaun kehittämistarpeita, ja näitä on jo toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Lisää kehittämistyötä tehdään kevään 2008 hakuun.

Sekä hakuprosessin aikana että palautteissa esille nousi hakukelpoisuuden tarkistamisen vaativuus. Kun ensimmäisen hakutoiveen ammattikorkeakoulun hakutoimisto arvioi hakukelpoisuuden kaikkiin hakutoiveisiin, on työ hyvin haasteellista. Kelpoisuusvaatimuksia ei välttämättä ole aina ilmaistu yksiselitteisesti ja lisäksi kelpoisuudet vaihtelevat hakutoiveittain. Lisäksi kevään haussa oli varattu liian lyhyt aika hakukelpoisuuksien tarkistamiseen. Tämä on otettu huomioon vuoden 2008 aikataulussa, jossa kelpoisuuden arviointiin on viikko enemmän aikaa.

Seminaarissa nousi esille myös se, että ammattikorkeakouluissa aikuiskoulutuksen haussa tehtävä työ on muuttanut luonnettaan yhteishaun myötä: hakemusten tallentamisesta vapautui aikaa, kun taas useimmissa hakutoimistoissa vaatimaan hakukelpoisuuksien arviointiin meni aikaisempaa enemmän aikaa. Kaiken kaikkiaan työmäärä pysyi suunnilleen ennallaan.

Siirtyminen yhteishaun myötä valtakunnallisiin aikatauluihin ja toimintatapoihin muutti toimintakulttuuria muutoinkin. Esimerkiksi hakemukset oli aikaisemmin käsitelty joissakin ammattikorkeakouluissa koulutusohjelmissa, ja nyt käsittely siirtyi hakutoimistoon. Hakijoiden ei tarvinnut enää toimittaa kopioita työ- ja tutkintotodistuksistaan, sillä hakukelpoisuuden arviointi tehtiin hakijan hakemuksessa ilmoittamien tietojen perusteella.

Hakijat olivat tyytyväisiä nettihakuun: se mahdollisti hakemisen ajasta ja paikasta riippumattomaksi, ja yhdestä paikasta löytyi hakemiseen tarvittava tieto.

Kevään 2007 haussa oli AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen noin 9 500 hakijaa, joista 98,9 % haki nettihaun kautta, ja ylempään AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen noin 2 300 hakijaa, joista 99,3 % haki nettihaun kautta. Syksyn 2007 haussa AMK-tutkintoon haki noin 4 500, joista 99,3 % nettihaun kautta ja ylempään AMK-tutkintoon noin 400, joista 100 % nettihaun kautta.

AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa jäi syksyllä 2007 alkaneeseen koulutukseen kaiken kaikkiaan 21 ammattikorkeakouluun vapaita aloituspaikkoja yhteishaun jälkeen. Näihin haki yhteensä 722 hakijaa. Ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa vapaita aloituspaikkoja jäi 18 ammattikorkeakouluun, ja näille paikoille haki 328 hakijaa.

AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 16 ammattikorkeakoulua 27:stä ja ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 22 ammattikorkeakoulua 27:stä päätti noudattaa vuonna 2007 valintaperustesuositusta sellaisenaan. Lisäksi ammattikorkeakoulut tekivät valintakoe yhteistyötä, minkä ansiosta hakijoiden ei tarvinnut käydä kaikkien hakutoiveidensa valintakokeissa kun yhden valintakokeen tulos hyväksyttiin myös muihin hakutoiveisiin.

Valintaperusteiden yhtenäistymisestä huolimatta pohjakoulutusvaatimukset ovat yhä hyvin kirjavia. Vaatimukset vaihtelevat koulutusohjelmittain ja ammattikorkeakouluittain, mikä aiheuttaa yhteishaussa enemmän työtä hakutoimistoille kuin se aiheutti erillishauissa.

Vuoden 2008 valintaperustesuositusta noudattaa AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 20 ammattikorkeakoulua 25:stä ja ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa 21 ammattikorkeakoulua 26:sta. Valintakoe yhteistyön määrä lisääntyi jonkin verran vuodesta 2007. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla sekä liiketaloudessa laadittiin valtakunnalliset valintakokeet, johon lähes kaikki näitä koulutuksia järjestävät ammattikorkeakoulut osallistuvat.

AKYH-järjestelmä tehtiin hyvin tiukalla aikataululla. Tämän seurauksena se ei ollut täysin valmis haun alkaessa, vaan sen valmistuminen eteni vaiheittain hakuprosessin edetessä. Kaikki toiminnot kuitenkin saatiin käyttöön määräaikaan mennessä.

Aikuiskoulutuksen yhteishakua toteutettaessa tehtiin monia uudistuksia, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön mahdollisimman pian myös nuorten koulutuksen yhteishaussa. Päätös olla painamatta hakulomakkeita ja hakulomakkeen täyttöohjeita osoittautui onnistuneeksi: kevään ja syksyn aikuiskoulutuksen yhteishauissa jätettiin koko maassa vain 152 paperihakemusta (120 kevään haussa ja 32 syksyn haussa). Kun lomakkeita ja täyttöohjeita ei paineta säästetään sekä rahaa että ympäristöä - vuonna 2007 nuorten haun 75 000 suomenkielisen ja 5 000 ruotsinkielisen lomakkeen ja 95 000 täyttöohjeen painamisesta ja kuljettamisesta koitui noin 80 000 euron kustannukset. Nuorten haussa onkin päätetty luopua lomakkeiden ja täyttöohjeiden painamisesta vuonna 2008 ja siirtyä samaan käytäntöön kuin aikuis-koulutuksen haussa.

Samoin valintakoetulosten tallentaminen excel-taulukkoon, AKYH-järjestelmästä tulostettavat vakiokirjeet ja valintalistojen lähettäminen sähköpostilla ovat olleet niin toimivia, että ne otetaan käyttöön myös nuorten koulutuksessa.

Vuoden 2007 ylempien AMK-tutkintojen haussa osoittautui, että hakijoiden oli hyvin hankala mieltää mikä tutkintonimike heille tulisi, kun he suorittavat ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen. Myös hakutoimistojen henkilöstön vaikeaa tuntee ylempien AMK-tutkintojen tutkintonimikeet, kun ne riippuvat myös hakijan pohjakoulutuksesta. Ylempien AMK-tutkintojen määrän kasvaessa tämä ongelma tulee todennäköisesti kasvamaan nykyistä merkittävämmäksi. Projektiryhmän mielestä pitäisikin selvittää mahdollisuus siirtyä yhtenäisiin tutkintonimikkeisiin kaikissa ylemmissä AMK-tutkinnoissa.

6 Hakijapalvelu

Nettihakua päätettiin kehittää syksyn 2007 yhteishakuun niin, että hakijat saavat tiedon valintakokeeseen kutsumisesta tai ei-hakukelpoiseksi arvioimisesta myös sähköisesti. Lisäksi hakijapalvelun kautta on mahdollista nähdä valintatiedot ja ottaa opiskelupaikka vastaan sähköisesti. Hakijapalvelu toimii samassa osoitteessa kuin nettihaku, eli *www.amkhaku.fi*. Palveluun voi kirjautua verkkopankkitunnuksilla tai HST-kortilla VETUMA-palvelua (Verkkotunnistaminen ja –maksaminen) käyttäen. Tulevaisuudessa tavoitteena on ottaa käyttöön myös mobiilitunnistautuminen heti kun se on mahdollista.

Palvelu helpottaa hakijan asiointia, ja vähentää hakutoimistojen työtä, kun paperilomakkeilla saapuvien opiskelupaikan vastaanottamistietojen tallennus vähenee. Palvelussa on nähtävillä kaikki tarvittavat päivämäärät, kuten opiskelupaikan viimeinen vastaanottopäivä. Uuden hakijapalvelun tarkoituksena on parantaa myös tiedotusta valinnan etenemisestä. Kevään 2008 haussa palvelu laajenee ammattikorkeakoulujen nuorten koulutuksen yhteishakuun.

Keväällä 2007 Opetushallitus otti käyttöön VETUMA-palvelun Ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteishaussa, jossa 75 % hakijoista otti paikan vastaan sähköisesti. Tämä palvelu ja Ammatikorkeakoulujen hakijapalvelu ovat ensimmäiset valtakunnalliset VETUMAA hyödyntävät valtionhallinnon palvelut. Sähköinen vuorovaikutteinen asiointi on Valtionhallinnon IT-strategian ja OpetusTIME-työryhmän (Tietoyhteiskuntakehityksen yhteisten menettelytapojen ja koordinoinnin kehittäminen opetustoimessa) tavoitteiden mukaista.

7 Projektiryhmän esitykset

Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksen yhteishakujen kokemusten perusteella projektiryhmä esittää seuraavia suosituksia yhteishaun jatkokehittämiseksi.

Ammattikorkeakoulujen yhteishaut tarvitsevat jatkossakin opiskelijavalintaa seuraavan ja kehittävän valtakunnallisen tukiryhmän. YH-joryn ja opiskelijavalintaprojektin yhteistyö on jo nyt tuottanut hyviä tuloksia. Tätä yhteistyötä on hyvä jatkaa myös tulevaisuudessa huomioiden ammattikorkeakoulujen yhteishaun tulevaisuuden haasteet. Näin pystytään edelleenkin takaamaan opiskelijavalintojen oikeudenmukaisuus, läpinäkyvyys, yhtenäisyys, selkeys ja kustannustehokkuus. Tukiryhmän tulee muodostua ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinnan eri toimijoista siten, että ryhmässä on edustus ammattikorkeakouluisista, järjestelmän ylläpitäjältä (Opetushallitus), opiskelijajärjestöstä ja opetusministeriöstä. Projektiryhmä pitää tärkeänä, että johtoryhmässä on osaamista sekä nuorten tutkintoon johtavan koulutuksen, vieraskielisen koulutuksen hausta että AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen hausta. Näin myös tämä sama asiantuntijuus saataisiin yhteistyön kautta ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin käyttöön.

Projektiryhmä esittää, että opetusministeriö asettaa kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteishakujen yhteisen johtoryhmän, jossa on asiantuntemusta niin nuorten, vieraskielisen, AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen kuin ylempien AMK-tutkintojenkin hausta.

Hakijan edun mukaista on hyvä tiedonsaanti koulutusmahdollisuuksista sekä sujuvat, yhdenmukaiset ja toimivat hakumenettelyt ja yhtenäiset hakuajat. Tällaisia olisivat esimerkiksi yhteinen hakuportaali ja yhtenäiset hakuajat ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Valtaosa ammattikorkeakoulujen tarjolla olevasta koulutuksesta on jo yhteishaussa, samoin merkittävä osa yliopistojen hauista on siirtymässä yhteishakuun, mikä helpottaa yhtenäisten ratkaisujen kehittämistä.

Projektiryhmä esittää, että mahdollisuus yhtenäistää korkeakoulujen hakumenettelyjä selvitetään.

Laissa opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä säädetään, että ammattikorkeakoulujen yhteishakurekisteriä käytetään valittaessa opiskelijoita ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin. Koska myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinta kuitenkin suoritetaan yhteishaun avulla, tulisi lakia opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä muuttaa niin, että siinä säädetään myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinnan suorittamisesta yhteishaun avulla.

Projektiryhmä esittää, että opetusministeriö valmistelee lakiin opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä muutoksen, jonka mukaan myös ylempien AMK-tutkintojen opiskelijavalinta suoritetaan yhteishaun avulla.

ARENE ry:n opiskelijavalintaprojekti valmistelee vuosittain ammattikorkeakoulujen nuorten suomen- ja ruotsinkielisen koulutuksen valintaperusteet. Vieraskielisen koulutuksen valintaperusteet on tähän asti tehty aikuiskoulutuksen yhteishaun projektiryhmän ja ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin yhteistyönä. ARENE ry:n opiskelijavalintaprojektin tekemää työtä valintaperusteiden kehittämiseksi on pidetty erittäin hyvänä asiana.

Projektiryhmä esittää, että ARENE ry:n opiskelijavalintaprojekti valmistelee vuoden 2009 ammattikorkeakoulujen AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen valintaperustesuositukset.

Opiskelijavalintojen kehittämisen kannalta on olennaista, että ammattikorkeakoulujen eri toimijat tiedostavat yhteistyön merkityksen opiskelijavalintaprosessissa.

Projektiryhmä esittää, että ammattikorkeakouluissa tehdään ammattikorkeakoulun sisäistä yhteistyötä (koulutusohjelmat, hakutoimisto, opintoasiainhallinto jne.) kunkin yhteishaun sisällä ja yhteishakujen välillä.

Koulutus ja tutkimus 2007–2012 –kehittämissuunnitelman mukaan alan vaihtoon valmistava uudelleen koulutus vauhdittaa työmarkkinoiden rakennemuutosta. Koulutusjärjestelmän haasteena on kohdentaa tarjontaa siten, että ammatinvaihtoa tukevaa koulutusta on riittävästi tarjolla. Työmarkkinoiden dynamiikan kannalta on perusteltua, että mahdollisimman suuri osa tutkintoon johtavasta uudelleen koulutuksesta nostaisi henkilön koulutustasoa. Ammattikorkeakoulujen AMK-tutkintoon johtavassa aikuiskoulutuksessa pohjakoulutusvaatimukset ovat usein hyvin rajattuja, jolloin hakukelpoisia ovat esimerkiksi vain saman koulutusalan tietyn tutkinnon suorittaneet. Tämä kaventaa koulutukseen hakeutumisen mahdollisuuksia ja vaikeuttaa hakutoimistojen työtä hakukelpoisuuksien määrittelyssä.

Projektiryhmä esittää, että ammattikorkeakoulut jatkossa laajentavat AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen pohjakoulutusvaatimuksia.

AMK-TUTKINTOON JA YLEMPÄÄN AMK-TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

1 Valinnan yleisperiaatteet

Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksena järjestettävään tutkintoon johtavaan ja ylempään AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa. Yhteishakuun eivät kuulu erikoistumisopinnot, vieraskielinen aikuiskoulutus, ESR-rahoitteinen koulutus eikä työvoimapoliittinen koulutus.

Hakija voi esittää sekä tutkintoon johtavassa koulutuksessa että ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa enintään neljä hakutoivetta. Opiskelijavalinnassa noudatetaan ammattikorkeakoulujen päättämiä valintaperusteita ja sitä hakutoivejärjestystä, jonka hakija on merkinnyt hakemukseensa.

1.1 Hakukelpoisuus

Yleinen hakukelpoisuus tutkintoon johtaviin koulutusohjelmiin on todettu ammattikorkeakoululaissa (351/2003) ja se on kerrottu myös nuorten koulutuksen valintaperustesuosituksessa.

1.2 Hakemuksen muuttaminen ja täydentäminen

Hakija voi muuttaa hakutoiveitaan ja niiden järjestystä hakuajan päättymiseen asti. Hakuajan päätyttyä hakutoiveita eikä niiden järjestystä voi muuttaa. Hakija voi viranomaisen kehotuksesta tai omasta aloitteestaan hallintolain (434/2003) 22 §:n edellyttämällä tavalla täydentää hakemustaan myös hakuajan päätyttyä kuitenkin enintään asetuksessa (353/2003) tarkoitetun yhteishakurekisterin tietojen tallentamisen päättymiseen asti. Opetusministeriön päätettyä yhteishaun aikataulusta vuodelle 2007 Opetushallitus antaa rekisterinpitäjän aikataulupäätöksen hakutoimistoille yhteishaun ja valintojen toteutusta varten.

1.3 Valinta tasapisteissä olevien välillä

Hakijat asetetaan tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. hakutoivejärjestys
2. valintakoe
3. tutkintotodistus
4. työkokemus
5. muut ammattikorkeakouluopinnot

1.4 Lisähaun järjestäminen

Aikuiskoulutuksessa ei järjestetä valtakunnallista täydennyskoulutusta. Ammattikorkeakoulut järjestävät itse lisähaun koulutuksiin, joihin on yhteishaussa jäänyt vapaita aloituspaikkoja.

2 Tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen valintaperusteet

Ammattikorkeakoulu päättää kuhunkin koulutukseen pohjakoulutusvaatimuksen (jokin/jotkin/kaikki hakukelpoisuuden antavista pohjakoulutuksista, esimerkiksi merkonomi tai sairaanhoitaja (AMK)). Hakijalla tulee lisäksi olla vähintään 18-vuotiaana hankittua **yleistä** työkokemusta vähintään kaksi vuotta. Työkokemuksen tulee olla hankittu hakuajan päättymiseen mennessä. Osa-aikatyö muunnetaan kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 täysimittaista työpäivää (vähintään 7 tuntia päivää kohti) vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Työkokemukseksi ei lueta työharjoittelua eikä työssä oppimista, jos ne sisältyvät haussa käytettyyn tutkintoon. Varusmiespalvelusta ei lasketa työkokemukseksi. Haussa käytettävän tutkinnon tulee olla valmis hakuajan päättymiseen mennessä. Tutkinto- ja työtodistukset tarkistetaan opiskelijaksi hyväksytyiltä.

Valintakokeeseen kutsutaan kaikki hakukelpoiset (ja ennakkotehtävän hyväksytysti suorittaneet, jos yhtenä valintaperusteena on ennakkotehtävän tekeminen).

Ammattikorkeakoulu päättää koulutusohjelmittain, käyttääkö se valintaperusteena vaihtoehtoa A vai B vai molempia:

A. Valinta tehdään valintakokeesta, työkokemuksesta ja muista ammattikorkeakouluopinnoista kertyvien pisteiden perusteella.

Valintakoe	70 pistettä
Työkokemus	20 pistettä
Ammattikorkeakoulussa tai avoimessa ammattikorkeakoulussa samalla koulutusosalalla suoritettavat opinnot	10 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Valintakokeesta on saatava vähintään 30 pistettä voidakseen tulla valituksi.

B. Valinta tehdään tutkintotodistuksesta, työkokemuksesta ja muista ammattikorkeakouluopinnoista kertyvien pisteiden perusteella.

Tutkintotodistus	70 pistettä
Työkokemus	20 pistettä
Ammattikorkeakoulussa tai avoimessa ammattikorkeakoulussa samalla koulutusosalalla suoritettavat opinnot	10 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Tutkintotodistuksen pisteitys

Jos opiskelijavalinnassa käytetään tutkintotodistusta, pisteitetään se seuraavasti:

äidinkieli/viestintä	15 pistettä
matematiikka, reaali, paras reaaliaineiden kokeista tai paras ammattiaineista	15 pistettä
paras kieli (ei äidinkieli)	15 pistettä
päättötodistuksen keskiarvo	25 pistettä

Ylioppilas- ja lukiopohjalla hakevilta yksittäiset arvosanat otetaan ylioppilastutkintotodistuksesta.

Yo-tutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Arvosanat					
Äidinkieli	15	13	11	8	2
Matematiikka, reaali tai paras reaaliaineiden kokeista	15	13	11	8	2
Paras kieli (ei äidinkieli)	15	13	11	8	2

Ammatillinen tutkintotodistus	3/5/10 tai 9	-/4/8	2/3/7	-/2/6	1/1/5
Arvosanat					
Äidinkieli tai viestintä	15	13	11	8	2
Matematiikka tai paras ammattiaineista	15	13	11	8	2
Paras kieli (ei äidinkieli)	15	13	11	8	2

Asteikko 1-3	Asteikko 1-5	Asteikko 4-10	Amm. tutkintotodistuksen tai lukion päättötodistuksen keskiarvon pisteet
≥2,75	≥4,50	≥9,00	25
≥2,63	≥4,25	≥8,75	23
≥2,50	≥4,00	≥8,50	21
≥2,38	≥3,75	≥8,25	20
≥2,25	≥3,50	≥8,00	18
≥2,13	≥3,25	≥7,75	16
≥2,00	≥3,00	≥7,50	14
≥1,88	≥2,75	≥7,25	12
≥1,75	≥2,50	≥7,00	10
≥1,63	≥2,25	≥6,75	8
≥1,50	≥2,00	≥6,50	6
≥1,38	≥1,75	≥6,25	4
≥1,25	≥1,50	≥6,00	2

Työkokemus (koskee valintaperustevaihtoehtoja A ja B)

Hakukelpoisuuden antavan työkokemuksen ylittävästä **koulutusalaakohtaisesta** työkokemuksesta saa pisteitä siten, että kaksi kuukautta työkokemusta tuottaa yhden pisteen. Työkokemuksen on oltava siltä koulutusosalta, jolle on hakemassa.

Muut ammattikorkeakouluopinnot (koskee vaihtoehtoja A ja B)

Ammattikorkeakoulussa suoritetuista saman koulutusalan opinnoista saa pisteitä seuraavasti:

suoritettut opintoviikot/opintopisteet	pisteet
2 / 3	1
4 / 6	2
6 / 9	3
8 / 12	4
10 / 15	5
12 / 18	6
14 / 21	7
16 / 24	8
18 / 27	10

Harkinnanvarainen valinta

Harkinnanvaraisessa valinnassa voi hakea henkilö, jolta puuttuu vaadittava pohjakoulutus tai työkokemus tai molemmat, mutta jolla ammattikorkeakoulu katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot. Harkinnanvaraisessa valinnassa hakevien on toimitettava hakuaikana kopio todistuksista, joihin haluaa vedota, kaikkien hakutoiveiden ammattikorkeakouluihin.

Tässä ryhmässä voivat hakea myös avoimessa ammattikorkeakoulussa vähintään 60 opintopistettä koulutusohjelmaan soveltuvia opintoja suorittaneet. Tällöin valinta tehdään opintopistemäärän ja/tai opintomenestyksen ja mahdollisen valintakokeen perusteella.

Pisteiden laskenta

Jos ammattikorkeakoulu pisteittää tutkintotodistuksen, muut ammattikorkeakouluopinnot ja työkokemuksen suosituksen mukaisella tavalla, ohjelma laskee pisteet automaattisesti. Jos taas ammattikorkeakoulu poikkeaa suosituksen pisteityksestä, on sen laskettava pisteet manuaalisesti ja tallennettava ne rekisteriin.

YLEMPÄÄN AMK-TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS

1 Valinnan yleisperiaatteet

Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutuksena järjestettävään tutkintoon johtavaan ja ylempään AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa. Yhteishakuun eivät kuulu erikoistumisopinnot, vieraskielinen aikuiskoulutus, ESR-rahoitettu koulutus eikä työvoimapoliittinen koulutus.

Hakija voi esittää sekä tutkintoon johtavassa koulutuksessa että ylempään AMK-tutkintoon johtavassa koulutuksessa enintään neljä hakutoivetta. Opiskelijavalinnassa noudatetaan ammattikorkeakoulujen päättämiä valintaperusteita ja sitä hakutoivejärjestystä, jonka hakija on merkinnyt hakemukseensa.

1.1 Hakukelpoisuus

Hakukelpoisuuden ylempään AMK-tutkintoon antaa soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto sekä tämän jälkeen hankittu vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta. Ammattikorkeakoulun harkinnan mukaan työkokemukseksi voidaan hyväksyä myös aiemmin suoritettun opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon jälkeen hankittua työkokemusta. Myös tässä tapauksessa vaaditaan asianomaiselta alalta hankittu vähintään kolmen vuoden työkokemus, josta vähintään yksi vuosi ammattikorkeakoulututkinnon jälkeen. Käsi- ja taideteollisuusosalalla, viestintä- ja kuvataiteiden alalla, teatteri- ja tanssialalla ja musiikkialalla työkokemuksen asemesta voidaan vaatia vastaavan pituinen taiteellinen toiminta. (Laki ammattikorkeakoululain muuttamisesta 411/2005)

1.2 Hakemuksen muuttaminen ja täydentäminen

Hakija voi muuttaa hakutoiveitaan ja niiden järjestystä hakuajan päättymiseen asti. Hakuajan päätyttyä hakutoiveita eikä niiden järjestystä voi muuttaa. Hakija voi viranomaisen kehotuksesta tai omasta aloitteestaan hallintolain (434/2003) 22 §:n edellyttämällä tavalla täydentää hakemustaan myös hakuajan päätyttyä kuitenkin enintään asetuksessa (353/2003) tarkoitetun yhteishakurekisterin tietojen tallentamisen päättymiseen asti. Opetusministeriön päätettyä yhteishaun aikataulusta vuodelle 2007 Opetushallitus antaa rekisterinpitäjän aikataulupäätöksen hakutoimistoille yhteishaun ja valintojen toteutusta varten.

1.3 Valinta tasapisteissä olevien välillä

Hakijat asetetaan tasapistetilanteessa paremmuusjärjestykseen seuraavin perustein:

1. hakutoivejärjestys
2. valintakoe tai ennakkotehtävä tai molemmat
3. opinnäytetyön arvosana
4. työkokemuspisteet

1.4 Lisähaun järjestäminen

Aikuiskoulutuksessa ei järjestetä valtakunnallista täydennyshakua. Ammattikorkeakoulut järjestävät itse lisähaun koulutuksiin, joihin on yhteishaussa jäänyt vapaita aloituspaikkoja.

2 Ylempään AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen valintaperusteet

Valinta tehdään valintakokeesta tai ennakkotehtävästä tai näistä molemmista sekä opinnäytetyön arvosanasta ja työkokemuksesta kertyvien pisteiden perusteella.

Valintakoe tai ennakkotehtävä tai molemmat	50 pistettä
Opinnäytetyön arvosana	30 pistettä
Työkokemus	20 pistettä
Yhteensä	100 pistettä

Jos ammattikorkeakoulu järjestää valintakokeen, siihen kutsutaan kaikki hakukelpoiset (ja ennakkotehtävän hyväksytysti suorittaneet, jos yhtenä valintaperusteena on ennakkotehtävän suorittaminen). Valintakokeesta, ennakkotehtävästä tai molemmista on saatava yhteensä vähintään 20 pistettä voidakseen tulla valituksi.

Opinnäytetyön arvosanat pisteitetään seuraavasti:

Opinnäytetyön arvosana	5 / 3 / 10 / L/E / et	4 / - / 9 / M / -	3 / 2 / 8 / C / ht
pisteet	30	20	10

Työkokemuspisteet

Jotta voi hakea suorittamaan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen pitää olla kertynyt kolme vuotta työkokemusta. Pisteitä saa vasta tämän yli menevästä työkokemuksesta, ja sen pitää olla hankittu alalta, jolle nyt ollaan hakemassa. Pisteitä kartuttavaa työkokemusta voi laskea mukaan hakuajan päättymiseen saakka.

Kahden kuukauden työkokemus alalta, jolle ollaan hakemassa, tuottaa yhden pisteen. Osa-aikatyö muunnetaan kokoaikaiseksi niin, että 150 tuntia tai 20 täysimittaista työpäivää (vähintään 7 tuntia päivää kohti) vastaa yhtä kuukautta. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Työkokemukseksi ei lueta työharjoittelua eikä työssä oppimista, jos ne sisältyvät haussa käytettyyn tutkintoon.

Huom: poikkeuksena edellä esitettyyn pääsääntöön ovat hakijat, jotka ovat suorittaneet opistoasteen tutkinnon ennen ammattikorkeakoulututkintoa. Tällöin ammattikorkeakoulu voi päättää, että hakemiseen tarvittavista kolmesta työkokemusvuodesta kaksi saa olla opistotutkinnon ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen väliseltä ajalta. Loput tuolloin kertyneestä työkokemuksesta kartuttaa työkokemuspisteitä, ja sen pitää olla alalta, jolle nyt ollaan hakemassa. Tässä tapauksessa siis vain yhden hakemiseen vaadittavista työkokemusvuosista pitää olla hankittu ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Loput tuolloin kertyneestä työkokemuksesta kartuttaa työkokemuspisteitä, ja sen pitää olla alalta, jolle nyt ollaan hakemassa.

Pisteiden laskenta

Jos ammattikorkeakoulu pisteittää opinnäytetyön arvosanan ja työkokemuksen suosituksen mukaisella tavalla, ohjelma laskee pisteet automaattisesti. Jos taas ammattikorkeakoulu poikkeaa suosituksen pisteityksestä, on sen laskettava pisteet manuaalisesti ja tallennettava ne rekisteriin.

Tilastoja AMK-tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen ja ylempien AMK-tutkintojen yhteishausta

Tilasto 1: Hakijamäärät ja nettihakemusten osuudet

Syksyllä 2007 alkanut AMK-tutkintoon johtava koulutus

Ammattikorkeakoulu	hakijoita	nettihaku%
Diakonia-ammattikorkeakoulu	799	99.37
Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu	223	98.21
EVTEK-ammattikorkeakoulu	803	99.25
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	720	100.00
Helsingin ammattikorkeakoulu	480	99.79
Humanistinen ammattikorkeakoulu	125	97.60
Hämeen ammattikorkeakoulu	394	99.49
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	353	99.15
Kajaanin ammattikorkeakoulu	65	96.92
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	346	98.84
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	136	98.53
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	72	98.61
Lahden ammattikorkeakoulu	490	98.78
Laurea-ammattikorkeakoulu	928	100.00
Mikkelin ammattikorkeakoulu	221	97.29
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	469	100.00
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	472	98.94
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	212	100.00
Rovaniemen ammattikorkeakoulu	266	95.86
Satakunnan ammattikorkeakoulu	339	94.10
Savonia-ammattikorkeakoulu	396	100.00
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	132	99.24
Svenska yrkeshögskolan	26	96.15
Tampereen ammattikorkeakoulu	567	98.24
Turun ammattikorkeakoulu	217	97.70
Vaasan ammattikorkeakoulu	141	95.74
Yrkeshögskolan Sydväst	77	100.00
Yhteensä	9426	98.90

Syksyllä 2007 alkanut ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus

Ammattikorkeakoulu	hakijoita	nettihaku%
Diakonia-ammattikorkeakoulu	43	100.00
Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu	40	100.00
EVTEK-ammattikorkeakoulu	110	100.00
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	106	100.00
Helsingin ammattikorkeakoulu	207	100.00
Hämeen ammattikorkeakoulu	125	99.20
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	161	100.00
Kajaanin ammattikorkeakoulu	71	98.59
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	39	100.00
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	36	100.00
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	39	100.00
Lahden ammattikorkeakoulu	108	100.00
Laurea-ammattikorkeakoulu	98	100.00
Mikkelin ammattikorkeakoulu	69	100.00
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	172	99.42
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	25	96.00
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	81	100.00
Rovaniemen ammattikorkeakoulu	62	98.39
Satakunnan ammattikorkeakoulu	78	98.72
Savonia-ammattikorkeakoulu	130	100.00
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	60	100.00
Svenska yrkeshögskolan	54	85.19
Tampereen ammattikorkeakoulu	30	100.00
Turun ammattikorkeakoulu	214	99.53
Vaasan ammattikorkeakoulu	87	98.85
Yrkeshögskolan Sydväst	17	100.00
Yhteensä	2262	99.29

Keväällä 2008 alkava AMK-tutkintoon johtava koulutus

Ammattikorkeakoulu	hakijoita	nettihaku%
Diakonia-ammattikorkeakoulu	261	100.00
Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu	26	96.15
EVTEK-ammattikorkeakoulu	131	99.24
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	316	99.37
Helsingin ammattikorkeakoulu	744	99.87
Hämeen ammattikorkeakoulu	144	100.00
Kajaanin ammattikorkeakoulu	60	95.00
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	297	96.30
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	5	100.00
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	338	99.11
Lahden ammattikorkeakoulu	84	100.00
Laurea-ammattikorkeakoulu	63	100.00
Mikkelin ammattikorkeakoulu	263	98.48
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	162	100.00
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	216	100.00
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	222	100.00
Rovaniemen ammattikorkeakoulu	115	98.26
Satakunnan ammattikorkeakoulu	58	100.00
Savonia-ammattikorkeakoulu	126	99.21
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	322	99.69
Turun ammattikorkeakoulu	481	99.58
Vaasan ammattikorkeakoulu	81	100.00
Yhteensä	4515	99.29

Keväällä 2008 alkava ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus

Ammattikorkeakoulu	hakijoita	nettihaku%
Diakonia-ammattikorkeakoulu	99	100.00
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	82	100.00
Laurea-ammattikorkeakoulu	25	100.00
Mikkelin ammattikorkeakoulu	32	100.00
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	107	100.00
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	17	100.00
Yhteensä	362	100.00

Tilasto 2: Hakijoiden hakukohteiden keskimääräinen lukumäärä

Syksyllä 2006 alkanut koulutus (suorahaku)

AMK-tutkinto aikuiskoulutuksena: hakukohteita keskimäärin 1.19

ylempi AMK-tutkinto: hakukohteita keskimäärin 1.27

Syksyllä 2007 alkanut koulutus

AMK-tutkinto aikuiskoulutuksena: hakutoiveita keskimäärin 1.62

ylempi AMK-tutkinto: hakutoiveita keskimäärin 1.37

Keväällä 2008 alkava koulutus

AMK-tutkinto aikuiskoulutuksena: hakutoiveita keskimäärin 1.45

ylempi AMK-tutkinto: hakutoiveita keskimäärin 1.09

Tilasto 3: Ei-kelpoisten hakijoiden lukumäärät (hakijoita, jotka eivät kelpoisia yhteenkään hakutoiveeseen)

Syksyllä 2007 alkanut koulutus

AMK-tutkinto aikuiskoulutuksena: 1 740

ylempi AMK-tutkinto: 550

Keväällä 2008 alkava koulutus

AMK-tutkinto: aikuiskoulutuksena: 620

ylempi AMK-tutkinto 90

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN 978-952-485-455-9

ISSN 1458-8102